

Rajzóra nélküli művészeti oktatás?

L. SIMON LÁSZLÓ | ÍRÓ, ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

A művészeti szakközépiskolák életét különösen megrázza a már egy éve velünk lévő járvány. A matematika és az irodalom online oktatása jó módszertannal, pedagógusi munkával és következetes szülői hozzáállással eredményes lehet ugyan, a gyakorlati és a művészeti tárgyakat szinte lehetetlen az elektronikus térben tanítani; gyermekeim zongoraóráit elnéve úgy látom, a zeneoktatásban még csak-csak lehet haladni, de a táncot vagy képzőművészetet tanulók életéből szinte elveszett egy esztendő.

Elengedhetetlen a személyes kapcsolat mester és tanítvány között például egy szobrászjelöltnek, akiből később az autonóm művészen kívül jelentős műemlékek renoválásában részt vevő restaurátor is lehet. Neki fontos az oktató személyes jelenléte, aki belenyúl, belejavít a munkába, s térben látja és értékeli a készülő művet. A térben látással kapcsolatos problémákról egyébként is egyre többet panaszkodnak az okoseszközök korszakában a művészeti középiskolák és egyetemek oktatói és az építészmérnök-jelölteket tanítók is.

A pandémia okozta gondokon túl is van bőven gondjuk a művészeti szakközépiskoláknak. Az előző évtizedben a gazdaság igényeit figyelembe vevő racionális fordulat történt a hazai szakképzésben, és a reformfolyamatnak köszönhetően számos iparosszakma oktatása korszerűsödött. A változó gazdasági, ipari és technológiai környezet a korábbinál gyorsabban reagáló szakképzést vár el; ezek szakmai irányítása joggal került át az Innovációs és Technológiai Minisztériumhoz, s talán szerencsés volna, ha a hatékonyabb működés érdekében a mezőgazdasági szakközépiskolák is ugyanezen tárcához tartoznának. Meghagyva annak a lehetőségét, hogy a megújult agrár-felsőoktatás zászlóshajója, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem néhány kiemelt intézményt gyakorlóiskolaként működtessen, hiszen a gyakorlóiskolai rendszernek nagy hagyományai és sikerei vannak hazánkban.

A Kisképző néven ismert Képző- és Iparművészeti Szakgimnázium is gyakorlóiskola, a Magyar Képzőművészeti Egyetem tagintézménye. Ez a rendszer

biztosítja a Kisképzőbe felvett tehetséges gyerekek továbblépési lehetőségét, főleg akkor, ha a fenntartó és a minisztérium nem úgy kezeli, mint azokat az iskolákat, ahol az ipar számára képezik az utánpótlást. Éppen ezért változásra van szükség néhány művészeti intézmény, köztük a Kisképző finanszírozásában és működtetésében. Elfogadhatatlan, hogy a korábbi évektől eltérően az elsős diákok a heti hat helyett

csak két-három órában tanuljanak rajzot, miként az is, hogy a művészetelmélet-felkészítés kizorul a kilencedik évfolyamból. A kétszáznyolcvan éves fővárosi iskolának éppen az adta az értékét, hogy a szakmai tárgyak óraszámja és oktatási színvonala megelőzte a legtöbb hasonló európai iskoláét.

Az sem szerencsés, hogy a művészeti oktatásban is elvárják a

tizenegy fős csoportminimumot az osztályonkénti korábbi nyolc-kilenc diákkal szemben. Egyetemista koromban a legnagyobb éremem az volt, amikor egy szakszemináriumra csak ketten jelentkeztünk: Szabolcsi Miklós professzor javaslatára csupán minden második héten mentünk órára, így külön-külön tudott velünk foglalkozni. A szakképzésben ez a fajta kis csoportos foglalkozás megoldhatatlan, de joggal várható el, hogy a művészeti órákon a mestertanárral minden egyes diákját hatékonyan tudja fejleszteni. Ráadásul a tizenegy fős létszámminimum és az összlétszám miatt idén nem hirdették meg az ötös szakot a Kisképzőben, pedig egy olyan szakmáról van szó, amelyre folyamatosan van piaci igény.

A művészeti képzésnek számos praktikus oldala van: jól képzett kreatív emberekre az építőipartól a formatervezésre oly kényes autógyártáson át a kereskedelemig, turizmusig ezer helyen szükség van. A speciális képzési igényekre és finanszírozási formákat azonban figyelembe kell venni. Már csak azért is, mert nem szeretnénk, ha az Orbán-kormány értékes oktatáspolitikájának kiváló szakképzési rendszer-építésében zavaró hibát okozna a túlzásba vitt technokratia módszertan. (m)

„Változásra van szükség néhány művészeti intézmény finanszírozásában és működtetésében”